

**UCHWAŁA NR XXI/140/26
RADY GMINY WILGA**

z dnia 17 czerwca 2026 r.

w sprawie podjęcia działań w sprawie likwidacji zagrożeń powodziowych na terenie Gminy Wilga.

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 662), Rada Gminy Wilga uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Rada Gminy Wilga ponownie wnioskuję o rozpoczęcie prac mających na celu likwidację zagrożeń powodziowych na rzekach Wisła i Wilga na terenie Gminy Wilga poprzez modernizację i naprawę wałów przeciwpowodziowych.

2. Rada Gminy Wilga uznaje za konieczne wystąpienie do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Marszałka Województwa Mazowieckiego, Posłów z okręgu wyborczego nr 18 oraz Senatora z okręgu wyborczego nr 47, Radnych Sejmiku Województwa Mazowieckiego z okręgu wyborczego nr 6 oraz Starosty Powiatu Garwolińskiego:

- w celu poinformowania o stanie wałów powodziowych na rzekach Wisła i Wilga na terenie Gminy Wilga,
- zwrócenie się o niezwłoczne podjęcie działań likwidujących zagrożenia powodziowe jakie niosą za sobą rzeka Wisła i Wilga na terenie Gminy Wilga poprzez modernizację i naprawę wałów powodziowych.

§ 2. Uzasadnienie stanowi załącznik będący integralną częścią uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wilga.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Bożena Zarzemska

W obliczu narastających zagrożeń związanych z powodziami, szczególnie w rejonach narażonych na ich występowanie, zasadnym jest podjęcie działań mających na celu modernizację wałów przeciwpowodziowych. W związku ze złym stanem technicznym wału przeciwpowodziowego rzeki Wisły na odcinku obejmującym gminę Wilga i realnie występującym zagrożeniem przerwania wału w warunkach wystąpienia wysokiego poziomu wody, Rada Gminy Wilga uznaje za konieczne podjęcie działań likwidujących zagrożenia powodziowe jakie niosą ze sobą rzeki Wisła i Wilga na terenie Gminy Wilga poprzez naprawę, modernizację wałów przeciwpowodziowych tj. odcinków: Osiedle Wilga – Stare Podole, wału kierującego w Holendrach oraz wałów wstecznych rzeki Wilga (Wólka Gruszczyńska – Wilga, Holendry – Wilga), a także budowę wałów w miejscowościach Skurcza, Tarnów, Ruda Tarnowska.

Niemalże corocznie podczas występowania wysokiej wody na Wiśle następują lokalne podtopienia terenów przywałowych. I tak w 1997 r. zostało podtopionych ok 250 ha upraw w sołectwach przywiślanych. W 2001 r. na wskutek wody podsiąkowej z Wisły uległo zniszczeniu 150 ha plonów. W 2005 r. na wskutek cofającej się fali powodziowej uległy przerwaniu wały rz. Wilgi i zostało zalanych 5 gospodarstw. Kolejna kryzysowa sytuacja powodziowa miała miejsce 18 i 19 maja 2010 r. gdzie wał wiślany na niektórych odcinkach zaczynał przypominać sito i tylko dzięki mobilizacji mieszkańców i pomocy sił strażackich z zewnątrz, nie doszło do tragedii i wał nie został przerwany. Woda która przeniknęła przez nieszczelny wał powodziowy zniszczyła wówczas 6,1 km dróg lokalnych, a zniszczenia oszacowano na 630 000 zł. Podtopionych zostało 400 ha upraw ogrodnich i sadów, a straty z tego tytułu sięgnęły 9-10 milionów zł. Do obecnego wału wiślanego o długości 10,5 km który przebiega przez teren naszej gminy przylegają bezpośrednio 4 wsie, a wsi na które oddziałują wody przy wysokim stanie Wisły jest 7. Stanowi to łącznie około 1300 mieszkańców.

Przeciętnie, podczas wspomnianych zdarzeń, straty w uprawach ponosi 150-200 gospodarstw rolnych, a podtopionych zostaje 200-400 ha urodzajnych i specjalistycznie zagospodarowanych gruntów. Rozmytych zostaje kilka kilometrów dróg lokalnych.

Uwagę należy zwrócić także na wały wsteczne rzeki Wilga (Wólka Gruszczyńska – Wilga, Holendry – Wilga). Szczególnie odcinek od drogi powiatowej nr 1305W do drogi wojewódzkiej nr 801, gdzie wał, a dokładniej grobla usypana kiedyś przez mieszkańców jest w opłakanym stanie.

Podczas corocznych przeglądów stanu technicznego wałów i urządzeń przeciwpowodziowych na terenie gminy Wilga, stanowiącego podstawę do dokonania oceny stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego powiatu przez Radę Powiatu Garwolińskiego jednym z głównych wniosków jest właśnie „przebudowa lewego i prawego wału wstecznego rzeki Wilga na odcinku 0+000 – 3+086 do stopnia wodnego przy drodze wojewódzkiej 801”.

Z tego samego protokołu można odczytać kolejne wnioski:

- „Konieczne jest zrealizowanie działań zmierzających do niezwłocznego zakończenia modernizacji pozostałego odcinka wału nadwiślańskiego o długości 10,5 km w Gminie Wilga, a także wykonanie ław przywałowych wzdłuż całego wału”,
- „konieczne jest usunięcie pozostałych drzew i krzewów z 5-metrowego pasa przyległego do stopy wału na całym odcinku powiatu garwolińskiego”,
- „skarpa w miejscowości Tarnów, powinna zostać gruntownie zabezpieczona przed erozją i postępującym osuwaniem się. Bardzo Pilne”.

Obecna sytuacja powodziowa w Polsce pokazała, że historia lubi się powtarzać, a mimo rozwoju technologii i zwiększenia świadomości społeczeństwa oraz odpowiednich władz prace modernizacyjne w naszej gminie dalej nie ruszyły. W ostatnich latach nasiliły się zjawiska ekstremalnych opadów deszczu oraz wystąpienia powodzi, co potwierdzają dane meteorologiczne. Modernizacja wałów jest konieczna, aby zwiększyć ich odporność na takie zjawiska.

Sąsiednie gminy: Maciejowice i Sobienie-Jeziory mają już zmodernizowane wały przeciwpowodziowe. Zostaliśmy luką, gdzie obecnie zagrożenie jest największe, a w przypadku rozerwania wału wiślanego podczas alarmowego stanu poziomu wody, ucierpi również Gmina Sobienie-Jeziory, ponieważ południowe jej tereny są nisko usytuowane, a woda popłynie w najniższej położone tereny.

Ponadto między rzeką, a istniejącym wałem jest dużo roślinności, głównie drzew i krzaków, między którymi spokojnie bytuje dzika zwierzyna. Podczas wysokiej fali woda może znaleźć ujście przez nory rozkopane szczególnie przez bobry. Ograniczony dostęp do takich miejsc powoduje problemy z odnalezieniem takich jam. Jeśli woda nie przeleje się, to przesączy lub rozerwie stary, dziurawy wał.

Równocześnie nadmieniamy, że nasza determinacja działań wynika z faktu tragicznego stanu wałów gdzie wiele punktów jest podatnych na tzw. przebicia hydrauliczne, a na znacznej długości rzędna korony wałów jest zaniżona w stosunku do poziomów wód występujących podczas spływów fal wezbraniowych.

Bezpieczeństwo naszych mieszkańców gminy Wilga jest wartością nadrzędną, dlatego, mamy nadzieję, że w ślad za deklaracjami, postulatami pójdą konkretne działania oraz środki finansowe na realizację zadań inwestycyjnych związanych z modernizacją i przebudową przedmiotowych wałów.

UZASADNIENIE

W związku ze złym stanem technicznym wału przeciwpowodziowego rzeki Wisły na odcinku obejmującym gminę Wilga i realnie występującym zagrożeniem przerwania wału w warunkach wystąpienia wysokiego poziomu wody, Rada Gminy Wilga uznała za konieczne podjęcie uchwały w sprawie podjęcia działań w sprawie likwidacji zagrożeń powodziowych na terenie Gminy Wilga. Rada Gminy Wilga postanowiła wystąpić do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Marszałka Województwa Mazowieckiego, Posłów z okręgu wyborczego nr 18 oraz Senatora z okręgu wyborczego nr 47, Radnych Sejmiku Województwa Mazowieckiego z okręgu wyborczego nr 6 oraz Starosty Powiatu Garwolińskiego w celu poinformowania o stanie wałów powodziowych na rzece Wisła na terenie Gminy Wilga oraz o zwrócenie się o niezwłoczne podjęcie działań likwidujących zagrożenia powodziowe jakie niesie ze sobą rzeka Wisła na terenie Gminy Wilga poprzez modernizację i naprawę wałów powodziowych.

Zgodnie z brzmieniem Statutu Gminy Wilga § 27 ust. 1 „Rada obraduje na sesjach i rozstrzyga w drodze uchwał sprawy należące do jej kompetencji, określone w ustawie o samorządzie gminnym oraz w innych ustawach, a także w przepisach prawnych wydawanych na podstawie ustaw” oraz ust. 2 i 3 Statutu Rada Gminy może podejmować min. apele, zawierające niewiążące wezwania adresatów zewnętrznych do określonego postępowania, podjęcia inicjatywy czy zadania, do których odpowiednio stosujemy tryb przewidziany dla podejmowania uchwał. Uchwałę podjęto w powiązaniu z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U z 2026 r. poz. 662), który mówi, że do właściwości rady gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej Uchwały jest w pełni uzasadnione.